

Dit ziet u op Ithaka Excité

Een stad is een stad is een stad

Is er een rode draad loopt doorheen de projecten van Kultuurraad dit jaar, dan zal het wel 'de stad' zijn. Het wekt in dat opzicht misschien verwondering dat de Kurakkers zowel voor hun 'Art of Fate'-ekspo als voor Ithaka Excité de binnenstad hebben gelaten voor wat ze was, en de rand hebben opgezocht. Maar het is net de bedoeling om studenten te tonen dat Leuven meer is dan een kot, een stamkafé en een bakker om de hoek. Vijftieng kunstwerken moeten op Ithaka als aantrekkingspool dienen om die studenten het mysterie van de Vaartkom te laten ontdekken. Een voorproefje.

In tegenstelling tot vorig jaar heeft Ithaka dus weer een concept. 'De stad als netwerk' was bij de keuze van het parcours de leidraad. De Ithakaploeg was wat uitgekeken op het stadcentrum, dat van een betekenisvol parcours traject een beetje verworden was tot een aangenaam decor voor een kunstwandeling zonder meer. De oplossing kwam vanuit de hoek van de studenten architectuur die in de colleges stedenbouw van professor Smets — bekend van de herinrichting van de Leuvense stationsbuurt — geboeid raakten door het netwerkidee. In de (postmoderne) architectuurtheorie wordt een stad niet langer gezien als een min of meer gestructureerde opeenvolging van straten en pleinen met woningen er rond. Een stad is een netwerk waarin allerlei vertakkingen, lijnen en assen door elkaar lopen.

De Vaartkom vormt één van de meest interessante knooppunten op het Leuvense stadnetwerk. Het vreemde aan die wondere buurt is dat ondanks de drukke dagelijkse activiteit iedereen de Vaart lijkt vergeten te zijn. Deze buurt heeft 's nachts de ranzige gootgeur van een grootstad, maar heeft tegelijk de potentie om een soort Soho aan de Dijle te worden. Maar niemand lijkt het te beseffen. In die buurt slaat Ithaka Excité dus zijn tenten op voor één dag.

Een aantal kunstenaars legde de — inderdaad voor de hand liggende — link tussen het netwerkconcept en het Internet. De Luikse kunstenaar Christophe Lepot zag een verrassende gelijkenis tussen de wijze waarop het Internet is gestructureerd en de wijze waarop een bakker een brooddeeg kneedt. Vanop een afstand lijkt zo'n deeg een hechte, ondoorzichtige klomp zonder veel structuur, maar het proces dat eraan vooraf gaat is een heel nauwgezet mengen van ingrediënten. Het is precies dit 'Processus du boulanger' dat Lepot wil tonen op de vierde verdieping van de oude Stellabottelarij. Lepot zal er een reuzenbrood kneden van een kleine honderd kilogram en errond een sirkel van bloem strooien, die de afstand moet aangeven tussen het net (of het brood) en het grote publiek dat er niet aan kan participeren. Ook bij Koen Boyden vinden we een kritiek terug op de informatiemaatschappij. Aan een brugje boven de Sluisstraat hangt hij negen in teer gedrenkte telefoons met de hoorn van de haak, een metafoor voor de 'Ill Communication' van vandaag.

Monumentaliteit

Stefaan Quix is de enige die zich aan een virtueel kunstwerk op het net heeft gewaagd. Hij installeerde een bewakingskamera op de gang van de tweede verdieping van het Stuc. De videobeelden daarvan zijn de hele week op het net te bekijken (<http://www.stuc.kuleuven.ac.be/shockcorridor>), met 'Shock Corridor' van David

Shea als soundtrack. Wie de moeite neemt om de site geregeld te bezoeken, zal in de op het eerste gezicht betekenisloze bewegingen op de gang (machts)structuren en machinaties ontdekken die de feitelijke kern van een 'bedrijf' blootleggen.

Quix valt net als studente Janneke Pepers en architect Koen Stuyven een beetje buiten het eigenlijke deelnemersveld van Ithaka, dat voor het overige bestaat uit studenten uit de hogere jaren van hogere kunstopleidingen in België en Nederland. Pepers en Stuyven behoren tot de kunstenaars die de monumentaliteit van de lokaties zelf willen benadrukken door slechts een kleine ingreep te realiseren. Pepers hangt wolkachtige takkenstructuren op in de reusachtige tweede verdieping van de oude bottelarij van Interbrew.

Duivenvoeder

Haar werk vertoont enige gelijkenissen met Marleen Eyckerman's hangende sculpturen met grote 'Vingerafdrukken' erop in de oude brouwerij. De toeschouwer loopt onder het werk en voelt letterlijk de stempels van buitenstaanders op zich gedrukt worden. 'Espace Trouvé' van stedenbouwkundige Koen Stuyven vraagt evenzeer ak-

tieve participatie van het publiek. Stuyven vestigt met een klein podium op de dakverdieping de aandacht op een paviljoenachtig glazen torentje dat het fantastische uitzicht nog zou moeten versterken, maar dat nu net helemaal niet doet.

In dezelfde minimalistische lijn ligt het werk van Hilde Fauconnier (derde verdieping van de oude brouwerij), Silke Panknin (brouwzaal) en Griet Dobbels (vijfde verdieping oude bottelarij). Alledrie lieten zij zich verleiden door de melancholie van een grote, vervallen ruimte die vroeger het hart van een bedrijf vormde, maar nu zonder functie achtergebleven is. Dobbels maakt bustes van arbeiders in vet en duivenvoeder. De sculpturen zullen gedurende de Ithakadag stuk voor stuk weggevoerd worden door de duiven, die eerder al de echte arbeiders uit de fabrieksruimte hebben verdreven. Silke Panknin bekleedt de prestigieuze oude brouwzaal met een rode loper, als een strik voor een waardeloos geworden kado. Hilde Fauconnier zal een vervallen hoek in de brouwerij weer helemaal in zijn oude glorie herstellen. Deze kunstwerken zijn net als de organisatie in zijn geheel een dringende vraag aan overheid, eigenaars en studenten om nu eindelijk iets creatiefs met deze boeiende buurt aan te vangen.

Collin Hotermans aksentueert de architecturale kwaliteiten en mogelijkheden van de oude bottelarij door de traphal — met

een wand in glastegels — uit te lichten met een netwerk van gekleurde neonlampen.

Lichterschip

De bescheiden interventie van de andere La Cambre-kunstenaars, Sybille De Rycke en Christophe Terlinden zal wellicht heel wat meer in het oog springen. Zij zullen een lichterschip van om en bij de veertig meter dwars over de Vaart leggen. Deze op zich weinig esthetische ingreep lijkt de hele strakke vormgeving van de omgeving te doorbreken. Om en rond de Vaart is alles vastgelegd in horizontale en verticale lijnen; alles ligt er op zijn plaats. Behalve de boot die op bijna irriterende wijze nutteloos in de weg gaat liggen.

Bij Ithaka-kenners zullen een aantal namen bekend in de oren klinken. Voor deze eerste lustrumeditie van het kunstparcours werden een aantal kunstenaars, die geschitterd hadden bij een vorige gelegenheid, teruggevraagd. Fabian Luyten, wiens abstracte schilderijen te zien zijn op de tweede verdieping van de oude brouwerij, werkt verder in dezelfde seriële trend van de vorige editie. Ditmaal vond hij inspiratie in de structuur van een kamerplant. Kurt Wolfs blijft eveneens geboeid door de

de plaatselijke buurtwerking. De schilder verbleef verscheidene weken bij de sociale woonwijk aan het Valkenplein. Hij sprak er langdurig met de bewoners en creëerde er samen met hen een majestueus kunstwerk dat de wat geïsoleerde buurt de trots en identiteit moet geven die ze nu mist, verdrongen onder de grijze Interbrew-torens. Ook Ludgard Cateeuw koos voor een lokatie op het Valkenplein. Haar 'Etablissements' — kleine, hoogpalige houten huisjes — zijn de functieleze spiegel waarin het functionalistische minimalisme van de sociale woningbouw wordt gereflecteerd.

Slechts één videoprojekt overleefde de selectie. Soetkin Eloy uit Gent richt met behulp van video en geluid een kamer in de bottelarij in als oceaan. De toeschouwer wordt volledig opgeslorpt in het kunstwerk, al blijft de ervaring dubbelzinnig. Het oneindige effect van het water contrasteert met de strikte begrenzing van de kamer. De Nederlandse Rietveld-akademiestudent Alex Ivanov (herinner u zijn weegschaalinstallatie in Alma 2 in het begin van het academiejaar) werkt op meer ambachtelijke wijze met animatiefilm. Hij maakte een kort filmpje dat wordt afgespeeld op een projektor die wordt aangedreven met de energie van de stroming van het Dijlewater onder de Sluisstraat. Op de oude sporen op het Engels Plein installeerde Ives Maes een kunstwerk met beroest metaal en glas. Het lijkt een in zichzelf gekeerde, abstracte sculptuur, tot de aandachtige kijker er een vage reflectie van zijn eigen beeld in herkent. Klaas Bullynck beperkt zijn installatie tot een knal van een autocrash die op geregelde tijdstippen door de straten klinkt. Benieuwd of u toch niet even de straat zult oplopen om te zien of er geen echt ongeluk is gebeurd.

Ketchup

Het is meteen duidelijk dat niet alle projecten even zwaar op de hand zijn. Zo stuurt Bart Van Audenhove een klein botsautootje met een plant op de wereld in, terwijl zijn 'Machine Stupid' zijn bestaansreden vindt in het tellen van de minuten dat het eendaagse kunstparcours duurt. Kristel Peeters koos eveneens voor een verbinding van netwerk en mobiliteit. Ze bekleedt witte balken op wieljes met texturen van zeewier. De balken lijken mobiele wegmarkeringen, die in het steeds veranderende verkeersnetwerk overal kunnen opduiken. Koen De Decker creëerde een boomachtige structuur uit plastic. De boom — het netwerk van takken, zo u wil — wordt rechtgehouden met een krachtige ventilator die er warme lucht in blaast.

Een absolute blikvanger wordt echter de schilderijperformance van Dimitri Cools. Als een echte zondagschilder zal hij bij de Vaartkom plaatsnemen achter een schildersezal en kitscherige marines maken. Alsof dat nog niet genoeg is, schildert hij niet met olieverf maar met etenswaren en andere pastueuze stinkende goedjes: sjoko, tandpasta, ketchup, mayonaise, smeerolie... Naderhand zullen de werkjes verloot worden onder de aanwezigen door de al even prototypische 'kunstenaarsvrouw.' Zo wordt de kunsthandel, die ook op een publieksgericht evenement als Ithaka meespeelt, mooi in zijn hemd gezet.

Tot slot nog een gouden raad van tante Kaat. Probeer van Ithaka een dagje uit in de eigen stad te maken. Wandel rustig te voet van het centrum naar de Vaart en ontdek de vergeten kant van Leuven achter de Vismarkt. Blijf wat hangen aan de Vaartkom zodat je het parcours zowel overdag als 's avonds kunt lopen. Wedden dat (ook) u verliefd wordt op dit krankzinnig stukje grootstad binnen de kleinstad Leuven?

Bart Eeckhout